

**Mitä mahdollisuuksia uusi teknologia voi tuoda
kalatalouteen ja miten hallinto voi vauhdittaa
uusien ratkaisujen kehittämistä ja
käyttöönottoa**

**Kalan digijälki-hankkeen loppuwebinaari
17.8.2023**

**Maa- ja metsätalousministeriö
Kalatalousneuvos Risto Lampinen**

Varoitukset!

- Omia havaintoja ja ajatuksia vajavaisella ymmärryksellä ja osaamisella
- Yleistyksiä ja yksinkertaistuksia
- Toivon mukaan sisältää kuitenkin punaisen langan

Tausta

- EU:n Yhteinen kalastuspolitiikka (YKP) ohjaa alan kehittämistä
 - Kalastuslaivastoa ja pyyntiä koskevat säännöt (YKP)
 - Rahoitus (Euroopan meri- ja kalatalousrahasto)
 - Kalastuksenvalvonta (mm. saaliin ilmoittamiseen ja pyyntiin liittyvät säännöt)
 - Markkinajärjestely (mm. jäljitettävyys)
 - Tiedonkeruu (mm. tieto kalakannoista ja kalastuksen vaikutuksista ympäristöön)
 - Em. Säännöt eivät muodosta kaikilta osin loogista kokonaisuutta

Myös kansallisille toimille on tiettyä liikkumavaraa, mutta YKP:n vaatimukset tulee täyttää.

YKP:n perusoletukset

- Yhteinen kalastuspolitiikan lähtökohtana on pyrkimys ratkaista ylikalastuksen ongelma => YKP:n pääpaino ei ole alan kehittämisessä, vaan kalastuksen tiukassa säätelyssä ja rikkomuksista rankaisussa <= sopivat yleisesti huonosti Suomeen
- Oletusarvona on, että kalastajat/yritykset rikkovat sääntöjä ja kalastavat niin paljon kuin mahdollista => jatkuvasti tiukentuvat ja yksityiskohtaisemmat säännöt, jotka usein sopivat huonosti Suomeen
- Säätely ja valvonta keskittyvät kalastukseen, muualla kalatalouden arvoketjussa (kalankasvatus, jalostus ja kauppa) kehittämiselle paremmat edellytykset

Kalatalouden kehittämisen tasot

- Toteutetaan järjestelmät YKP:n sääntöjen mukaan => vältetään ongelmat EU:n kanssa
- Järjestelmien kehittäminen kansallisista lähtökohdista EU-velvoitteet täyttäen, hallinnon ja yritysten kyky (ymmärrys, tahto, osaaminen ja henkilöstö- ja taloudelliset resurssit) edistää alan kehitystä täyttäen EU-vaatimukset => saavutetaan erilaisia ja eritasoisia hyötyjä
- Alan toimijat kehittävät toimintaansa tavalla, joka tuottaa samalla ainakin pääosin tarvittavan tiedon => tavoitetila

Mistä on kyse ja missä olemme nyt?

- Tiedosta, sen keräämisestä ja hyödyntämisestä
 - EU-velvoitteista johtuen korostunut tieto, jota viranomaiset tarvitsevat eri tarkoituksiin => tavoite: mahdollisimman suuri osa tiedosta tuotettaisiin yritystoiminnan lähtökohdista
- Teknologiasta
 - Teknologiset ratkaisut (tuotantolaitokset/-linjat, alukset, koneet, laitteet, automatisaatio, tietotekniset ratkaisut, digitalisaatio, sähköistäminen, konenäkö, koneäly jne.) yritystoiminnan kehittämiseksi ja tarvittavan tiedon keräämiseksi
- Osaamisesta
 - Tarpeiden tunnistaminen ja kuvaus, teknologisten ratkaisujen tuntemus ja kyky arvioida sopivuutta, kustannuksia ja hyötyjä
- Resursseista
 - Henkilöresurssien ja rahoituksen (julkinen/yksityinen) riittävyys, tehokas käyttö.
- EU-velvoitteista
 - Velvoitteiden sisältö, vaikuttaminen ja toteuttaminen. Vaihtelevat huomattavasti.

Mitä hallinto voi tehdä

- Tilanne nyt: Mitkä teknologiset/digitaaliset ratkaisut tulisi valita mihinkin ongelmaan/kehittämiskohteeseen, mihin rajalliset resurssit kohdentaa, miten priorisoida toimet => kokonaiskuvan muodostaminen vaikeaa
- Mitä hallinto voi tehdä:
 - Hallinnossa teknologiset ratkaisut/digitalisaatio osaamisen parantaminen => osa jokapäiväistä työtä (mm. tiekartta)
 - Tukea alan yritysten teknologista/digitalisaation kehitystä ja osaamisen karttumista (ohjelmat, kehittämishankkeet, investoinnit, rajapinnat)
 - Alan ulkopuolisen asiantuntemuksen hankkiminen teknologisten ratkaisujen / digitalisaation sopivuuden, kustannusten ja hyötyjen arvioimiseksi (esiselvitys, jonka tuloksena aihioita systemaattisemman kokonaiskuvan aikaansaamiseksi sekä käytännön hankkeiden toteutuksessa etenemiseksi)

=> Tavoitteena alan teknologinen/digitaalinen kehitys (toimivat ja tehokkaat työkalut, välineet ja järjestelmät), osaamisen kartuttaminen alalla/hallinnossa sekä systemaattinen ja kustannustehokas kehittämistyö.

Kiitos!

